

Grafologien i Retsplejens Tjeneste.

Det gamle, ofte benyttede Ord: »Der er intet Nyt under Solen« finder ogsaa sin Anvendelse paa Grafologien. Den, der mener, at Grafologien er en moderne Lære, tager ikke saa lidt fejl, thi den første Bog, der omhandler Skriften i dens Forhold til Karakteren, blev skrevet allerede 1622 af en Læge i Bologna, Camillo Baldo. Han har imidlertid i Tidernes Løb faaet mange Efterfølgere, og i Øjeblikket findes der mindst 80 Brochurer og Bøger om dette Æmne paa syv forskellige Sprog.

Den Tanke, som ligger til Grund for Grafologien, er i ingen Henseende stridende mod sund Fornuft, saaledes som mange, der end ikke have gjort sig den Ulejlighed at sætte sig ind i dens Begyndelsesgrunde, stadig og med en vis Overlegenhed søge at hævde. Ingen betvivler dog, at man af et Menneskes Blik, Minespil, Stemmeklang og Bevægelser — særlig Bevægelser — kan slutte sig til væsentlige Karaktertræk hos Vedkommende; hvorfor skulde man da ikke af Skriften kunne slutte sig til langt mere? Skriften er jo ikke andet end en Sum af Bevægelser, der tilmed øjeblikkeligt fikseres paa Papiret, hvorved en Undersøgelse af dem er meget lettere end en Undersøgelse af alle andre Bevægelser. Hertil kommer, at Skriveakten ikke alene og ikke absolut er afhængig af Arm- og Haandmusk-

lerne (thi det har vist sig, at at man med nogen Øvelse lige saa godt kan skrive med Munden, Fødderne, Knæene o. s. fr.), men ogsaa og væsentligst af centrale Gebeter, visse Dele af den store Hjernes Bark, fra hvilke de motoriske Impulser udgaa til Pennespidsen. Det er med andre Ord en direkte ved Nerveledning forplantet Hjernevirksomhed, der giver hver enkelt Haandskrift sit Særpræg. Og hvis det ikke forholdt sig saaledes, hvoraf skulde det saa vel komme, at ikke alle Haandskrifter lignede hverandre, ja, at oven i Købet ethvert Menneske har sin egen Skrift, ligesom det har sit eget Ansigt?

Indtil for noget over 25 Aar siden udøvedes Grafologien kun barnligt famlende eller rent intuitivt (Lavater, Goethe, A. v. Humboldt, George Sand, Walter Scott, Henze o. a.); først Abbed Michon satte i 1871 efter 30 Aars samvittighedsfulde Haandskriftstudier Grafologien i System og udgav indtil sin Død (1881) en Del grafologiske Værker¹⁾. Crépieux-Jamin modificerede dette hans System betydeligt og paaviste blandt andet, at et Skriftegn kun har en relativ Værdi²⁾. I Tyskland har særlig den for nylig afdøde W. Preyer, Professor i Fysiologi ved Berlins Universitet, gjort sig fortjent af Grafologien ved sit betydningsfulde Værk: »Zur Psychologie des Schreibens« (1895), hvori han forsøgte en eksakt Analyse af Skriftegnene. Desuden bør blandt andre Grafologer i Tyskland nævnes W. Langenbruch³⁾ og Hans Busse⁴⁾, i Italien Lombroso⁵⁾ og i Holland H. W. Cornelis⁶⁾.

¹⁾ »*Les mystères de l'écriture*«, 3. Udg. 1872. — »*Système de graphologie*«, 10. Udg. 1891. — »*Méthode pratique de graphologie*«, 6. Udg. 1893.

²⁾ »*Traité pratique de graphologie*«, 8. Udg. 1897. — »*L'écriture et le caractère*«, 4. Udg. 1896.

³⁾ »*Graphologische Studien*«, 1895.

⁴⁾ »*Die Handschriften-Deutungskunde*«, 2. Udg. 1897.

⁵⁾ »*Grafologia*«, 1895.

⁶⁾ »*Handschrift und Karakter*«, 1897.

Da nu Grafologien er Kendskab til Skriftens Fysiologi og Psykologi, og da dens Udøvere virke ved et helt System, bygget paa empirisk Viden om Skriftens Genese, vilde det være ret naturligt, om Forhørsdommerne i vanskelige Skriftsager søgte Grafologernes Bistand. I Udlandet har man imidlertid ikke vist sig særlig tilbøjelig dertil.

Af Skønsmænd fordres der dog ellers en bestemt Viden eller specielle Studier; men noget saadant har man ikke med en Tanke faldet paa at fordre af Skrifteksperten. Man har indtil for kort Tid siden ikke vidst noget om det Forhold, hvori Haandskriftens Individualitet staar til den skrives, og har ikke kendt noget til den fysiske og psykiske Indflydelse, som Skriften er underkastet; i saa Henseende har man dømt ganske som det store Publikum, der er af den rent fejlagtige Mening, at en dygtig Lærer kan paatvinge enhver en hvilken som helst Haandskrift. Man har begaaet den Fejl, særlig at benytte Skrivelærere, Skolemænd, Autografsamlere, Kontormænd, ja, selv Tegnelærere, Gravører og Litografer som Eksperter. Denne Fremgangsmaade har da ogsaa meget hyppigt givet de sørgeligste Resultater (Dreyfus-Sagen), ja, i Tyskland har der i Anledning af rent fejlagtige Erklæringer hævet sig de kraftigste Protester mod, at Skønsmændene valgtes blandt ganske usagkyndige Personer; der er endogsaa dem, der have fordret den retslige Skriftekspertise helt afskaffet. I denne Forbindelse skal her mindes om Skriftskønnet i den celebre Taube'ske Sag i Sverige; man henvendte sig til to Bibliotekarere, der ikke vare Grafologer, og anmodede dem om at udtale sig om, hvorvidt Frk. Fägerskiöld havde skrevet det bekendte anonyme Brev eller ej. De afgave den Erklæring, at hun ikke var identisk med Anonymen. Faa Dage efter tilstod Frøkenen, at hun havde skrevet Brevet!

Med utrættelig Energi har Michon¹⁾, Langenbruch²⁾

---

1) „*Mémoire à consulter aux magistrats.* . 1880.

2) „*Die Handschrift.* 1895. Nr. 1—3 og 7—9.

og Busse¹⁾ i Artikler og Brochurer kæmpet for en gennemgribende Reform af den retslige Skriftekspertise. Den Skriftsagkyndige, siger Langenbruch, skal ikke forstaa sig paa Skrivning, men paa Skrift. Skrivekunst og Kendskab til Skrift ere to meget forskellige Ting. Til at bedømme f. Eks. et gammelt Maleris Værd udfordres særlige Studier og kunsthistorisk Viden, men man behøver aldeles ikke at kunne male. I de Retssager, hvormed vi her beskæftige os, er Talen jo ikke om, hvorvidt en Skrift er skreven kalligrafisk eller ej, men om, hvem der har skrevet den; det er Identitetsbeviser, der skulle præsteres. Og det kunne kun de, der forstaa at vurdere hvert enkelt Moment i Skriften, om det er karakteristisk for den mistænkte eller ej, om det er en med Forsæt udført Fordrejelse, om det skyldes ydre Indflydelse (en tilfældig Stilling under Skriveakten, det benyttede Skrivemateriale eller Underlaget), indre Indflydelse (Glæde, Sorg, Angst, i det hele taget Stemninger), eller maaske patologiske Aarsager eller Suggestion. Dertil hører foruden Iagttagelsessevne, Kombinationsevne og nogen Skarpsindighed fremfor alt Specialkundskaber, Studier og Erfaring, og derfor kan Skriftekspertise aldrig blive et aandløst og mekanisk Arbejde.

Hvorledes indre Indflydelse kan forandre Skriften, skal der her anføres nogle Eksempler paa. Som bekendt skrive mange Mennesker skraat opad, andre skraat nedad fra venstre til højre. Den opadløbende Skriftlinie er Udtryk for en Lystfølelse (Glæde, Munterhed, Velbehag og de deraf følgende Egenskaber), den nedadløbende er derimod Tegn paa en Ulystfølelse (Smerte, Sorg, Misfornøjelse, Træthed og alle de Egenskaber, som resultere deraf). Ved at sammenholde forskellige Skriftprøver fra samme Person maa man søge at konstatere, om disse Tegn kun en enkelt

---

¹⁾ »Graphologie und gerichtliche Handschriften-Untersuchungen«. 1898. — »Deutsche Juristen-Zeitung«. 1897. Nr. 11. — »Allgemeine österreichische Gerichts-Zeitung«. 1897. Nr. 30.

Gang vise sig i hans Skrift, eller om de vedblivende gaa igen deri; er det første Tilfældet, hidrøre de fra en momentan Sindsstemning, er det sidste Tilfældet, da kan man med Sikkerhed vide, at der her ikke længer er Tale om en Stemning, men om noget konstant, om en sjælelig Egenskab. Den opadløbende Linie tyder da paa stadig Munterhed, Velbehag, Ivrighed, Mod, Selvtillid eller Ærgerrighed, medens den nedadløbende er Tegn paa stadig Sorg, Smerte, Misfornøjelse, Slaphed, Modløshed eller Mangel paa Selvtillid. Hvilke af disse Egenskaber der i hvert enkelt Tilfælde bør angives som karakteristiske for vedkommende, maa bestemmes ved en Undersøgelse af Skriften i dens Helhed.

Michon har i en meget interessant Bog om Napoleons Haandskrift¹⁾ givet et med sin psykologisk Sans udført Billede af denne mærkelige Mand, idet han som Grundlag for sin grafologiske Studie har benyttet Haandskrifter af Napoleon lige fra Belejringen af Toulon til Fangenskabet paa St. Helena. I samme Bog findes de her reproducerede Underskrifter, den ene fra Dagen efter Slaget ved Austerlitz (Fig. 1), hvor Kejserens Navn løber meget stærkt opad, den anden fra St. Helena (Fig. 2), hvor Navnet løber nedad og det ikke engang skraat, men ganske lodret.

Fig. 1.

Fig. 2.

Som et Bevis paa, hvorledes endogsaa vekslende

---

¹⁾ „Histoire de Napoléon Ier d'après son écriture“. 1879.

Sindsstemninger give sig til Kende i Haandskriften, skal følgende lille Brev hidsættes (Fig. 3).

Tak for Bellekterne, De sendte,
jy morede mig aldeles udmærket.

Maar jy først nu skrive til Dem,
er Grunden den, at jy to Dage efter
den Aften mistede min eneste Broder.
Det var, som De kan tænke Dem, en
stor Sorg for os. jy kan haft saa
meget at tænke paa siden den Tid

Endnu engang Tak for den
morsomme Aften.

Fig. 3.

Ved Mindet om den morsomme Teaterforestilling, Brevskriverinden har overværet, glæder hun sig uvilkaarligt endnu, og Skriften i de to første Linier løber opad. Men da hun skal anføre Grunden til, at hendes Taksigelse saa længe er udebleven, gør Tanken om Broderens Død hende sørgmodig. Den tredie Linje danner ligesom Overgangen fra Glæde til Sorg, og fjerde til ottende Linie løber sørgmodigt nedad. Endnu engang takker hun, endnu engang mindes hun den fornøjelige Aften; den næstsidste Linie retter sig, og den sidste løber opad.

At saadanne psykiske Forhold undertiden kunne spille en meget vigtig Rolle ved Skriftekspertise, særlig hvor der er Tale om Forfalskninger af Underskrifter, vil let indses. En Falskner, der ikke er kendt med, hvorledes en Haandskrift stadig forandrer sig, søger naturligvis kun saa nøjagtigt som muligt at efterligne et bestemt Forbillede uden at tage noget som helst Hensyn til, om den valgte Haandskriftprøve er et Udtryk for den Tilstand, hvori den, hvis

Navn forfalskes, maa formodes at have været, medens han underskrev. Hvis saaledes en døendes Testamentunderskrift erklæres for falsk, da vil den Omstændighed, at den løber meget stærkt opad, være et ganske godt Bevis for, at Formodningen om Falskneri er rigtig, særlig hvis det viser sig, at Testators Underskrift, da han endnu var rask og sund, løb opad, medens den fra hans Sygdom af at regne, har faaet en nedadløbende Tendens.

Og for at tage et andet Eksempel. Hvem skulde vel tro, at de to næste Haandskrifter (Fig. 4 og 5) hidrøre fra en og samme Person? Dette er imidlertid Tilfældet. Skrift-

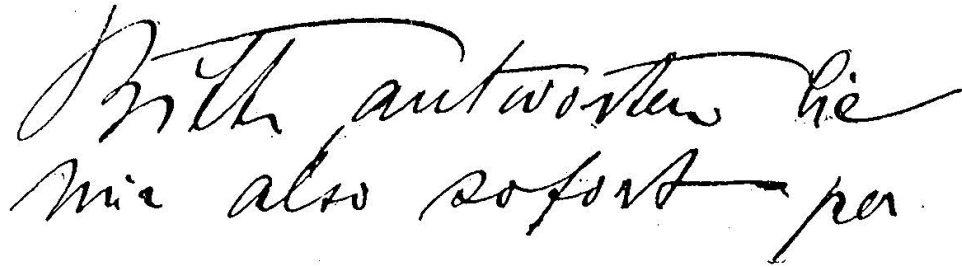

Fig. 4.

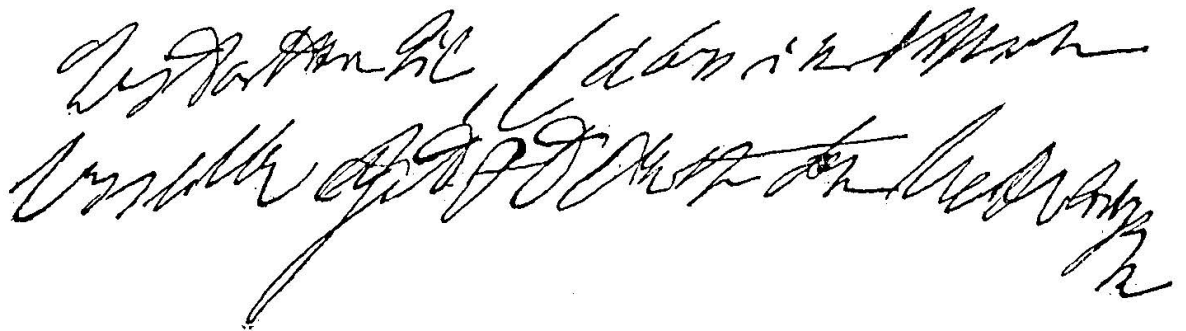

Fig. 5.

forskelligheden er kun opstaaet derved, at den første Skriftprøve er affattet i ædru Tilstand, den anden under en meget livlig Rus. Her vilde vistnok de fleste, naar der var Tale om en Skriftsammenligning, erklære sig ganske renonce over for et saadant Tilfælde. Og dog er det muligt at paavise Ligheder. Ordet »Sie« findes saaledes baade i

Fig. 4 og i Fig. 5, første Linie. S'et er foroven forsynet med en fyldig Sløjfe og forbindes i en skarp Vinkel med i'et, der ender kort og brat; i-Prikken har begge Steder Accentform, e'et forbindes ikke med i'et, er højere end dette, og dets Endelse farer opad til højre. Altsaa ikke mindre end syv Lighedspunkter, og dog se de to Ord for den overfladiske Iagttager absolut ikke ens ud. Skriften i Fig. 5 fremviser lutter ataktiske Former, det vil sige, den er meget uregelmæssig og næsten ulæselig, men den er ikke Spor af rystende. Dr. Scholz¹⁾ har meget morsomt paavist, hvorledes en Dranker i Løbet af 24 Timer kan præstere tre forskellige Slags Skrift: normal Skrift i ædru Tilstand, ataktisk Skrift under Rusen og Sitterskrift under »Katzenjammer«en. Desværre ser jeg mig ikke i Stand til at levere en Prøve af Tyskerens Skrift paa dette sidste sørgelige Stadium. Som et Surrogat derfor hidsættes i Fig. 6 et smukt Eksempel paa Sitterskrift, der i dette Tilfælde er Tegn paa Alderdomssvaghed.

ønskedes udbredde blandt Folket. Laa

Fig. 6.

For et Fjerdingaar siden arresteredes i en dansk Provinsby en Mand som mistænkt for Mord. Skønt han paa det bestemteste nægtede sig skyldig, rystede han dog saaledes af Skræk, da Forhørsdommeren en Dag anmodede ham om efter Diktat at skrive nogle faa Linier, at Skriften kom til at se ud som vist i Fig. 7. Den halvt ataktiske, halvt sitrende Skrift er her Udtrykket for meget stor Angst og ligner kun saare lidet Arrestantens naturlige Skrift, hvoraf der i Fig. 8 gives en Prøve.

---

¹⁾ »Die Handschrift und ihre charakteristischen Merkmale«. 1888. S. 23.

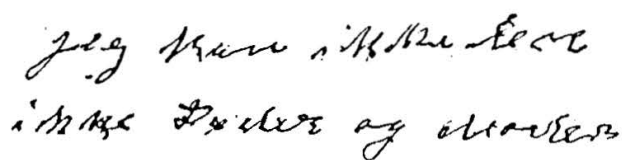

Fig. 7.

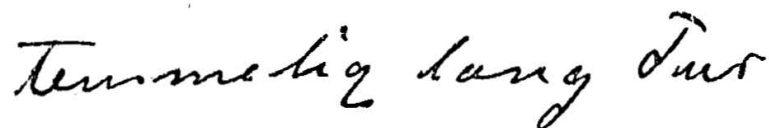

Fig. 8.

Som ovenfor nævnt kan Suggestion ogsaa foraarsage Forandring i Skriften. Det er Lægerne Ferrari, Héricourt og Richet, der først have paavist¹⁾, at en hypnotiseret, der ved Suggestion antager et bestemt Karaktertræk, forandrer sin Haandskrift saaledes, at det for dette Karaktertræk af Grafologerne fastslaaede Tegn viser sig i den. Disse Forsøg ere i Vidners Nærværelse ogsaa blevne anstillede af mig med et Medium, jeg aldrig havde set før, et Medium, der ikke havde nogen Anelse om, hvad Grafologi var, der ikke vidste, hvorpaa Eksperimenterne gik ud, og som, da han blev vækket, bestemt erklærede, at alle de forskellige Haandskrifter, han under Hypnosen havde præsteret, ikke kunde være skrevne af ham. Suggestionerne løde paa, at han skiftevis skulde blive en gerrig gammel Mand, en flot ung Ødeland, en tolvvaars Skoledreng, en dybt bedrøvet Olding, Napoleon den første og en koket ung Dame. Han spillede med en næsten uhyggelig Naturotrokab alle disse Roller, og — hans Haandskrift forandrede sig stadig, naar han under de forskellige suggererede Tilstande satte sig til at skrive. Fig. 9 viser hans egen naturlige Skrift før Hypnosen, Fig. 10 den »tolvvaars Skoledreng«s og Fig. 11 den »dybt bedrøvede Olding«s.

De her anførte Eksempler bevise tydeligt nok, hvilke Vanskeligheder Skriftekspertise undertiden kan frembyde,

¹⁾ „*La personnalité et l'écriture*“, essai de graphologie expérimentale („*Revue philosophique*“. 1886. S. 414—424).

Kommer i Kæde med en Stus.

Fig. 9.

Gjøre Hans Vil

Fig. 10.

*Gjøre Viktor! An-
Stift og mætte mætte*

Fig. 11.

og at Kendskab ikke alene til Skriftens Fysiologi, men ogsaa til dens Psykologi i mange Tilfælde maa betragtes som ubetinget nødvendigt, om man skal komme til bestemte Resultater. Selvfølgelig gives der Haandskriftforandringer eller Fordrejelser, over for hvilke ogsaa Grafologen staar magtesløs; særlig kunne de ved Suggestion fremkomne stundom volde ham store Vanskeligheder.

Forhørsdommerne have ofte søgt ad fotografisk Vej at opnaa et Resultat i Skriftsager. Herved er man ogsaa til Dels kommen ind paa en forkert Fremgangsmaade. Fotografis Betydning ved Skriftundersøgelser er bleven ganske utilbørlig overvurderet. Den fotografiske Linse giver ikke det absolut objektive Billede, man hidtil har troet, og den i Retssager særlig benyttede Mikrofotografi har ofte

givet Anledning til de betænkeligste Fejlslutninger. Dette har Dr. Neuhaus, en Autoritet paa Mikrofotografiens Omraade, tilstrækkelig fyldestgørende bevist¹⁾. Dermed være det dog ikke sagt, at Fotografien ikke kan benyttes ved Skriftekspertise; naar Talen er om Raderinger, Overskrivninger eller Overklatninger, har den sin meget store Betydning; men ogsaa kun i disse Tilfælde.

En tysk Retskemiker har for nogen Tid siden anvendt Fotografien paa en højst besynderlig Maade ved Undersøgelse af falske Underskrifter. En Underskrift, der formenes at være forfalsket, fotograferer han paa gennemsigtig Gelatine og lægger nu denne oven paa en ægte Underskrift for at se, om der finder Dækning Sted eller ej. Ingen skriver imidlertid nogen Sinde sine Underskrifter saa ens, at de fuldstændig dække hinanden; rent tilfældig kan der maaske blandt et halvt hundrede Underskrifter en enkelt Gang findes en tilsyneladende fuldkommen Overensstemmelse, men at anse den fuldstændige Dækning for et Bevis paa en Underskrifts Ægthed, er rent ud sagt taabeligt. Dække to Underskrifter hinanden helt, da foreligger der utvivlsomt en Forfalskning, rimeligvis frembragt ved Kalkering; men den tyske Retskemiker, som ikke er inde i Skriftens Psykologi, er overbevist om, at Dækningen netop er Tegn paa Underskriftens Ægthed. Man vil heraf se, til hvilke forbavsende Resultater en Ikke-Grafolog kan komme.

Forinden jeg i ganske korte Træk gaar over til at paa-vise den Metode, Grafologen anvender ved Skriftekspertise, skal jeg gøre opmærksom paa, at det vistnok i mange Tilfælde vilde være formaalstjenligt, om Dommerne trak Grænsen for deres eget personlige, af sagkyndige ikke understøttede Skøn noget snævrere, end det hidtil har været anset for nødvendigt. Man kan jo særdeles godt være en udmærket Jurist uden derfor at kunne se paa Haandskrifter paa den rette Maade og uden umiddelbart at kunne dømme om.

---

¹⁾ »Handbuch der Mikrophotographie«. 1890. S. 242.

hvorvidt Skriften i et vist Dokument ligner den i et vist andet, vel at mærke ligner den tilstrækkeligt til, at man tør fastslaa, et begge ere skrevne af den samme Person.

Hvorledes er da nu den Fremgangsmaade, som Grafolo-gerne anvende? Som Regel en helt anden end den, man i Almindelighed antager. Selve Grafologien har for saa vidt med Skriftundersøgelsen at gøre, som Grafologen gennem sit Studium er i Besiddelse af de Forkundskaber, der kræves til Undersøgelsen, men selve Skriftekspertisen er ikke Grafologi, da den aldeles ikke interesserer sig for den skrivendes Karakter, men kun for hans Identitet eller Ikke-Identitet. Den Skriftsagkyndige, der ikke er Grafolog, lægger næsten altid Vægten paa grove, ydre Former; dette søger Grafologen at undgaa, thi han véd, at der i de forskellige Haandskrifter altid vil kunne findes Ligheder (hvor mange skrive ikke enkelte Bogstaver ganske paa samme Maade?), han retter sin Opmærksomhed paa de finere Skriftejendommeligheder, de uvilkaarlige Skriftbevægelser, som kun de færreste kunne emancipere sig fra, han søger at »leve Skriftens Liv«, og derved kommer han langt hyppigere til rigtige Resultater end Ikke-Grafologen. Selvfølgelig kan han tage fejl; men ogsaa den dygtigste Læge kan stille en forkert Diagnose.

Paa Metoden skal der her anføres nogle faa Eksempler.

En Mand erklærede for nylig, at han let kunde skrive mit Navn paa to højst forskellige Maader, saaledes at det vilde være umuligt at konstatere, at det var den samme, der havde skrevet det. Han skrev nu »Marer« to Gange, saaledes som det er vist i Fig. 12 og Fig. 13. Her er

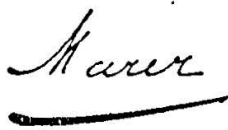

Fig. 12.

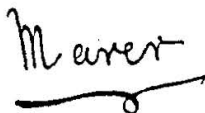

Fig. 13.

alle Bogstaver forandrede. Ikke desto mindre findes der ti Lighedspunkter. I Fig. 12 ere følgende Skriftejendommeligheder særlig fremtrædende:

1. *M* staar for sig selv,
2. *a*, *r*, *e* og *r* er indbyrdes forbundne,
3. Skrifflinien løber skraat opad til højre,
4. Smaabogstaverne blive større henimod Navnets Slutning.
5. Den første Nedstreg i *M*'et er højere end den anden.
6. *M*-Stregerne er tæt sammenpressede,
7. *a* er aabent foroven,
8. *r* ender med en kort, horisontal Streg,
9. Navnestregen er skrevet fra venstre til højre og
10. den ender med en lille nedadvendt Hage.

Alle disse Ejendommeligheder genfindes i Fig. 13; tagne hver for sig, ere de ikke af nogen overdreven stor Betydning, men samlede under ét banlyse de næsten enhver Tvivl om, at de to Navne skulde være skrevne af to forskellige Personer.

Det Tilfælde forekommer ikke saa sjældent, at nærbeslægtede kunne have omtrent den samme Haandskrift, naar de stemme overens i Karakter. Saaledes skrive to Brødre, der hedde »Petersen« deres Navn tilsyneladende fuldstændig ens (Fig. 14 og 15¹⁾), man kan ikke skelne deres

Fig. 14.

Fig. 15.

Underskrifter fra hinanden, og dog er der den meget store Forskel, at den ene Broder sætter Tværstregen gennem *t*'et, naar han har skrevet hele Navnet, hvorimod den anden anbringer den, saa snart *t*'et er skrevet; dette sidste ses af det Ophold, som findes mellem *t* og *e*. —

¹⁾ Fig. 12—15 ere af mig gengivne efter Hukommelsen.

I Frankrig har der — saa vel som i Tyskland, England, Svejts og andre Lande — allerede i mange Aar været Skriftekspertes, alle edsvorne. Hver fransk Overret og Underret har sine, tre i Tallet; der findes altsaa flere hundrede i Frankrig. De ere ikke fast gagerede, men for hver Skønsforretning betales der dem et Honorar, alt efter Sagens Betydning og det Arbejde, Skønsforretningen har krævet.

Naar man har sagt, at Grafologerne havde erklæret Dreyfus skyldig, da beror dette paa en Misforstaaelse; Folks Begreber ere i saa Henseende mærkeligt forvirrede, man mener nemlig, at alle Skriftekspertes ogsaa ere Grafologer; kun de færreste ere det. I Dreyfus-Sagen afgaves Skøn af fire ikke-grafologiske Sagkyndige: Gobert, Pelletier, Charavay og Teyssonnières; Gobert erklærede, at den anonyme Følgeskrivelse godt kunde være skreven af en anden end Dreyfus, og Pelletier, at den ikke var skreven af ham; derimod vare de to andre overbeviste om, at Dreyfus var den skyldige. Der fortælles nu, at Politiebedsmanden Bertillon — ikke at forveksle med Dr. Bertillon, Opfinderen af det antropometriske System — som femte Sagkyndig har afgivet et Skøn i Dreyfus' Disfavn. Han, der for øvrigt er en ren Dilettant paa Grafologiens Omraade og, hvad alt tyder paa, halv forrykt, har imidlertid offentlig erklæret, at han kun har »demonstreret«, men intet Skøn afgivet. Hvordan dette nu end forholder sig, maa det i ethvert Tilfælde betragtes som højst ubesindigt og uforsvarligt af den nedsatte Krigsret at dømme Dreyfus, naar ikke alle de Skriftsagkyndige vare enige. Hertil kommer, at et Faksimile af Følgeskrivelsen, der i November 1896 offentliggjordes i „*Le Matin*“, sammen med Faksimiler af Breve fra Dreyfus af Bernard Lazare ere blevne sendte til elleve ansete Ekspertes (hvoraf Majoriteten var Grafologer) i Frankrig og i Udlandet — blandt andet til Paul Moriaud, Professor i Retsvidenskab i Genève, til Professor Preyer og til Gurrin, Skriftsag-

kyndig ved Englands Bank — og alle som én have de bestemt erklæret¹⁾; at Dreyfus ikke har skrevet Følgeskrivelsen.

Desværre tillader Pladsen ikke at hidsætte en Reproduktion af denne og nogle af de Dreyfusske Breve. Saa meget skal dog siges, at ved en overfladisk Betragtning er Ligheden mellem de to Haandskrifter i allerhøjeste Grad forbavsende. Men fordyber man sig i Studiet af Skriftstykkerne, viser det sig snart, at de i Detaillerne ere saa vidt forskellige, at der ingen Tvivl kan være om, at Dreyfus ikke er identisk med Anonymen. Blandt de karakteristiske Skriftforskelligheder, som de fleste af Grafologerne særlig have lagt Vægt paa, skal her anføres to af de mest iøjnefaldende. Den anonyme Skrivelse har fem dobbelte *s*'er, der alle er skrevne *s'* (Fig. 16); Dreyfus skriver aldrig saaledes, men derimod enten *ss* eller */s* (Fig. 17). Endvidere findes i Følgeskrivelsen fire *je*'er (Fig. 18), der ikke have den mindste Lighed med Dreyfus' (Fig. 19).

Fig. 16.

Fig. 17.

Fig. 18.

Fig. 19.

Anonymer ere i Reglen ikke meget opfindsomme, naar de ville fordreje deres Skrift; hvis denne hælder til højre, pleje de i Reglen at rejse den lodret i Vejret eller kaste den over til venstre, eller de tilføje alle Slags Krøller og Sving for at gøre Skriften ukendelig; maaske gøre de den ogsaa fin, sart og lille, hvis den ellers er tyk, kraftig og stor — og omvendt. Har man imidlertid til Sammenligning faaet Skriftprøver fra Personer, der ere mistænkte for at være Ophavsmændene til saadanne anonyme Breve, viser det sig temmelig ofte, at deres Forsøg paa ved en fordrejet Skrift at blive uopdagede, stranded paa deres Mangel paa

¹⁾ Deres meget udførlige Erklæringer findes i Bernard Lazares: „*Une erreur judiciaire*“ 1897.

Evne til at frigøre sig for deres sædvanlige Skrift; *i*-Prikkers, Kommaers, Punktumers og *t*-Stregers Form og Stilling til Bogstaverne eller Ordene, disse ubetydelige Smaating, som en Anonym sjældent skænker en Tanke, kunne bl. a. meget hyppigt fælde ham — eller maaske rettere »hende«, thi de fleste anonyme Breve skrive sig som bekendt fra Damer.

For nogle Aar siden præsenteredes der mig et gement anonymt Brev, der saa' ud, ganske som om det var skrevet paa Skrivemaskine. Afsenderen havde anvendt en rørende Omhu og et omhyggeligt Arbejde paa at omskabe alle sine almindelige Bogstaver til latinske Trykbogstaver. Desværre for ham var det spildt Ulejlighed. Jeg undersøgte nøje den mistænktens naturlige Haandskrift. Linierne løb stærkt nedad, og Margenerne, der øverst oppe paa Brevsiderne vare meget brede, blev smallere og smallere hen imod Sidernes Slutning. Den gode Mand havde haft mer end nok at gøre med at »tegne« sine Bogstaver; paa Liniernes Retning og Margenernes Bredde havde han ikke et Øjeblik tænkt. Selvfølgelig vare disse to Skriftejendommeligheder langt fra saa stærkt udprægede i den anonyme Skrivelse, men til Stede vare de. Vedkommendes nervøse Natur gav sig i hans almindelige Skrift til Kende paa den Maade, at han i flere Nedstreger — særlig i *S*'erne — pludselig gjorde et Ophold og derpaa fortsatte, saa at der i Stregen fremkom et Brud, et lille aabent Rum (se Fig. 20). Denne Skriftejendommelighed var det længe ikke muligt at genfinde i

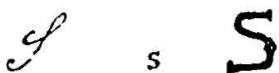

Fig. 20. Fig. 21. Fig. 22.

den anonyme Skrivelse (Fig. 21). Først da en stærk Lupe blev tagen til Hjælp ved Undersøgelsen, viste det sig, at hans kunstfærdigt tegnede *S*'er vare forsynede med en lille Knop nederst til højre (se Fig. 22). Han havde altsaa heller ikke kunnet lade være med at gøre et Brud i disse

S'er, han havde selv opdaget det og havde søgt at dække derover. — Desuden skrev Manden til daglig efter den ældre Ortografi det ikkelydende *j* i Ord som *gerne*, *skøn* o. s. fr. I det anonyme Brev var imidlertid den moderne Retskrivning benyttet. For at se, om et Vandmærke i Papiret ikke maaske skulde røbe ham, holdt jeg Papiret op imod Lyset og fandt da — ikke noget Vandmærke, men derimod et Sted en lille lys, klar Plet, der tydede paa, at der her havde fundet en Radering Sted; det var efter Bogstavet *g* i *gerne*, der var raderet. Naturen var løben af med Optugtelsen; Anonymen havde først skrevet *gj* og havde saa raderet *j*'et ud. Dette i Forbindelse med andre Smaating beviste til Evidens, at den mistænkte virkelig var Gerningsmanden.

Et andet Tilfælde, der for nylig er forekommet i min Virksomhed som Ekspert, skal jeg anføre. Det drejede sig ogsaa her om et anonymt Brev. Anonymen havde fordrejet sin Skrift aldeles fortrinligt. Hans naturlige Skrift opviste imidlertid nogle ganske mærkelige *ø*'er og *o*'er; i Reglen plejer man jo at skrive disse Bogstaver saaledes, at man begynder for oven til højre, fører Pennen nedad til venstre og slutter, hvor man tog fat; Anonymen begyndte dem imidlertid forneden til venstre, førte derpaa Pennen i en Rundkreds opad til højre og endte til højre for det Sted, hvor han var begyndt, saa at Bogstavet kom til at tage sig ud som et *s*, der var rundt foroven, se Fig. 23. De næste to Figurer (24 og 25) vise et af den anonyme Skrivelses *ø*'er i naturlig Størrelse og forstørret. Med blotte Øjne kan en lille Hale paa Bogstavets venstre Side til Nød opdages i Fig. 24, i Forstørrelsen ses den tydeligt; det er *s*'ets Begyndelsesstreg. Som man

Fig. 23. Fig. 24.

Fig. 25.

heraf vil forstaa, kan Anvendelse af Lupe eller Mikroskop have sin store Betydning ved Skriftekspertisen.

At selve Grafologien undertiden med Held kan benyttes ved saadanne Undersøgelser, fremgaar af følgende Eksempel. En Mand indfandt sig en Dag hos mig med et anonymt Brev, han havde modtaget, og en Skriftprøve fra den Person, han havde mistænkt. Han forsikrede mig, at kun den mistænkte kunde have skrevet Brevet, da han alene var inde i de Ting, der omtaltes deri. Desværre var han kommet til det Resultat, at Haandskrifterne aldeles ikke lignede hinanden, og han henvendte sig nu til mig for maaske at faa Gaaden løst. Da jeg havde set lidt paa Papirerne, meddelte jeg ham, at der slet ikke kunde være Tale om, at den mistænkte havde skrevet det anonyme Brev; »men« — tilføjede jeg — »jeg kan dog maaske fortælle Dem noget om Anonymen. Brevet er ikke skrevet af en Herre, men af en Dame, en ældre Dame, mindst halvtredsindstyve Aar gammel; hun er en ordinær og ubegavet Person, meget sygelig og utrolig snakkesalig.« Manden stod et Øjeblik som himmelfalden og saa' paa mig, og saa udbrød han: »Det er hans Kone!«

I Tilslutning til det sidst nævnte Eksempel skal bemærkes, at Professor Preyer har hævdet¹⁾, at Retten ikke ved Skriftekspertise alene kunde have Nytte af Grafologerne; han mener nemlig, at det vil være af største Betydning for Forhørsdommerne ad grafologisk Vej at lære den anklagedes Karakter at kende og at erfare, hvad Vægt de kunne tillægge Vidnernes Udsagn og Opfattelsesevne. At man imidlertid med det ringe Kendskab, man har til Grafologi herhjemme, skulde strække sig saa vidt, kan dog vel foreløbig ikke med Billighed forlanges. Det maa allerede betragtes som store Ting, at ikke faa danske Dommere i den senere Tid — i Modsætning til Udlandets — have haft

---

¹⁾ »Die Handschrift der Verbrecher« i »Zeitschrift für Criminal-Anthropologie« 1897, Nr. 1.

et aabent Blik for den Hjælp, de i mange Tilfælde kunne have af den virkelige Skriftsagkyndige. Der er vel heller ingen Tvivl om, at Grafologien er kaldet til at reformere den retslige Skriftekspertise; »den giver,« som Langenbruch har sagt, »Skriftsammenligningen Grundlag og Metode og sætter saaledes Dommerne bedre i Stand til objektivt at prøve de af de Sagkyndige hævdede Kendsgerninger, medens de hidtil have været henviste til at lade deres Dom være afhængig af den Grad af Tiltro, som de i hvert enkelt givet Tilfælde nærede til den Sagkyndige«. Saaledes bliver Ekspertens Skøn netop det, det bør være: et Hjælpemiddel for Dommeren, saa at denne selv kan danne sig en Mening om den foreliggende Sag og derefter drage sine Konklusioner.

Johannes Marer.
